

MRF 2025.173

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 19. december 2025, j.nr. 24/04853

Stadfæstet påbud efter jordforureningslovens § 40 til tagrensningsvirksomheden T om at undersøge efterladt restforurening på to naboejendomme, uanset at T havde gennemført en frivillig oprensning af de to naboejendomme, som kommunen havde fundet tilstrækkelig, da der ikke var foretaget analyser af jorden på de to naboejendomme.

Baggrunden for denne sag var, at Faaborg-Midtfyn Kommune den 22. juni 2023 mundtligt meddelte et strakspåbud til tagrensningsvirksomheden T, om at undersøge asbestforurening af E's ejendom, hvor der var konstateret asbestforurening, hvilket den 23. juni 2023 blev fulgt op af et skriftligt påbud med henvisning til jordforureningslovens §§ 40, 55 og 56. Påbuddet blev påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet, der ophævede påbuddet (**MRF 2025.172 Mfk**). Da klagen ikke havde opsættende virkning, blev påbuddet opfyldt af T, og den 10. juli 2023 meddelte kommunen, at undersøgelsespåbuddet var opfyldt. Den 21. juli 2023 meddelte T til kommunen, at der var gennemført en frivillig oprydning af asbestforureningen på E's ejendom. Den 21. september 2023 meddelte kommunen til T, at kommunen havde modtaget tilstrækkelig dokumentation for oprensning på E's ejendom, og at disse arealer var udgået af Regionens kortlægning, men at Regionen havde fastholdt, at kortlægning på vidensniveau 1 af to naboejendomme, hvor indtørret slam var blæst med vinden som porøse flager af asbestholdigt materiale, og at Regionen krævede, at den kvantitative analyse skulle vise en koncentration af asbest under 100 mg asbest/kg TS, før de to ejendomme kunne udgå af

kortlægningen. Kommunen meddelte herefter i april 2024 påbud til T om forureningsundersøgelse af de to naboejendomme med henvisning til jordforureningslovens § 40. Påbuddet blev påklaget af T, der bl.a. gjorde gældende, at der ikke var påvist forurening af de to naboejendomme som stammede fra T's aktiviteter, at kommunen havde oplyst, at der med den fremsendte dokumentation ikke længere er en asbestforurening, der kan henføres til tagrensningsen, at Regionens kortlægning af forurening på vidensniveau 1 af de to naboejendomme ikke var relevant, og at de påbudte undersøgelser vil koste 14.000 kr., hvilket var i modstrid med proportionalitetsprincippet. Miljø- og Fødevareklagenævnet (formanden) lagde til grund, at det var ubestridt, at der på de to naboejendomme havde forekommet flager af slam fra tagrensningsen, og at T alene havde foretaget en fjernelse af synlig forurening uden nærmere dokumentation for eventuelt indhold i jord. Nævnet lagde på den baggrund til grund, at der forelå en begrundet mistanke om, at der kunne være en jordforurening med asbest på de to naboejendomme. Da det var vurderet, at undersøgelserne ville koste 14.000 kr., fandt nævnet, at forpligtelsen ikke var uproportional, hvorefter Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæstede afgørelsen.

Kommentar: Forløbet i denne sag om asbestforurening fra tagrensning gør ikke myndighederne ære. Det indledes med det ugyldige strakspåbud, som nævnet ophævede samme dag som denne afgørelse i **MRF 2025.172 Mfk**. Efter strakspåbuddet var efterkommet, og forureneren havde gennemført en oprensning af den ejendom, hvor tagrensningsen skete, og af de to naboejendomme, og kommunen havde erklæret, at forureningen var fjernet, ville de fleste tro, at sagen var afsluttet. Men her kom så regionen, som havde kortlagt de to naboejendomme som forurenede på vidensniveau 1, og som krævede yderligere undersøgelser for at ophæve denne kortlægning. Hertil kan bemærkes, at når regionen har forureningskortlagt en boligejendom på vidensniveau 1, kan boligejeren kræve, at regionen undersøger, om der overhovedet er grundlag for forureningskortlægning, hvilket regionen skal afslutte inden for et år, jf. jordforureningslovens § 7. Hvis undersøgelsen måtte vise, at der foreligger en asbestforurening, som kan henføres til T, kan regionen kræve udgiften til undersøgelse dækket af T, jf. jordforureningslovens § 73, stk. 1. Men da der var tale om et ældre asbesttag, hvor asbestforurening i form af støv er sket i mange år før T's tagrensning, kan regionen naturligvis ikke gøre T erstatningsansvarlig for udgifter til at undersøge den ældre del af asbestforureningen. De problemer

kom man uden om i den foreliggende sag ved, at kommunen meddelte påbud til T om at foretage undersøgelser af jorden på de to naboejendomme. Såfremt disse undersøgelser måtte vise, at der ikke er grundlag for at kortlægge de to naboejendomme som forurenede, er retsvirkningen, at kommunen skal godtgøre T udgifterne til disse undersøgelser, jf. jordforureningslovens § 76, stk. 4, hvilket Miljø- og Fødevareklagenævnet burde have oplyst. Set med regionens øjne vil det i så fald være kommunen (og ikke regionen), der skal afholde udgiften til at afklare, at forureningskortlægningen på vidensniveau 1 kan slettes.

Stadfæstelse af påbud om undersøgelse til afgrænsning af asbestforurening i Faaborg-Midtfyn Kommune

Sag: 24/04853

Dato: 19. december 2025

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter jordforureningslovens § 40, jf. § 77, stk. 1, nr. 1.^[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Faaborg-Midtfyn Kommunes afgørelse af 15. april 2024 om påbud om undersøgelse til afgrænsning af asbestforurening på matr.nr. [Matrikelnummer1] og [Matrikelnummer2], Heden By, Heden, på adresserne [Adresse1] og [Adresse4].

Faaborg-Midtfyn Kommune fastsætter en ny frist for påbuddets efterkommelse.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet^[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 12 måneder, jf. jordforureningslovens § 87, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 13. maj 2024 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af påbudsadressaten, der er repræsenteret ved advokat.

Klager har anført, at der hverken er faktisk eller retligt grundlag for det meddelte undersøgelsespåbud, idet kommunen tidligere den 23. juni 2023 har meddelt klager et undersøgelsespåbud efter jordforureningslovens § 40 om de samme forhold. Herefter har kommunen ved tilsynsafgørelse af 10. juli 2023 anerkendt, at det tidligere meddelte påbud er efterlevet. Klager påpeger, at kommunen i den forbindelse tilsluttede sig klagers rådgivers vurdering af, at en afgrænsning af forureningen i en undersøgelsesfase kunne gennemføres ved en grundig visuel inspektion, i stedet for ved udtagning af jordprøver. Det er klagers opfattelse, at klager har en berettiget forventning om ikke på ny at modtage et undersøgelsespåbud, når et sådant allerede er meddelt og vurderet efterlevet af kommunen. Påbuddet er derfor ifølge klager meddelt i strid med det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip, hvorefter bebyrdende forvaltningsakter skal være nødvendige og ikke må være mere indgribende, end hvad formålet tilsiger.

Klager har desuden anført, at der ikke er hjemmel i jordforureningslovens § 40 til det meddelte påbud, da der ikke er påvist forurening, som stammer fra klagers aktiviteter på de pågældende ejendomme. Klager har således foretaget oprydning, og klagers rådgiver har ved besigtigelse konstateret, at der ikke resterer asbestrester på ejendommene, som kan henføres til klagers aktiviteter.

Endvidere har klager anført, at påbuddet er i strid med proportionalitetsprincippet, idet kommunen reelt ikke forventer, at der efterfølgende kan meddeles klager et oprensningspåbud efter jordforureningslovens § 41. Kommunen har således i en mail til klager oplyst, at det er kommunens opfattelse, at den opsamling, som klager har foretaget, formentlig er tilstrækkelig til, at der ikke længere er asbestforurening, der kan henføres til tagrensningen.

Herudover har klager anført, at kommunens vurdering af, hvorvidt klager kan anses for at være forurener i henhold til jordforureningslovens § 41, stk. 3, er i strid med både det organisatoriske og det materielle specialitetsprincip, idet kommunen har henvist til, at klager i forbindelse med udførelsen af tagrensningen ikke har levet op til de forhold, som Arbejdstilsynet lagde vægt på som forudsætning for klagers dispensation til at foretage tagrensning. Dette forhold er imidlertid reguleret efter arbejdsmiljølovgivningen, hvor Arbejdstilsynet har tilsynskompetencen, og det kan derfor ikke tillægges vægt ved vurderingen af forureneransvaret efter jordforureningsloven.

Endelig har klager anført, at det forhold, at regionen har kortlagt de to ejendomme efter jordforureningsloven på vidensniveau 1 og har udtalt, at der mangler afgrænsende jordprøver, før der kan tages stilling til, om ejendommene kan udgå af kortlægningen, ikke er retligt relevant i forhold til kommunens mulighed for at udstede et undersøgelsespåbud efter jordforureningslovens § 40.

2. Sagens oplysninger

2.1 Sagens forhistorie

Ejeren af ejendommen [Adresse2] kontaktede den 15. juni 2023 Faaborg-Midtfyn Kommune og oplyste, at der var asbest på ejendommens arealer som følge af en tagrensning, som klager havde udført for grundejer den 6. juni 2023.

På baggrund af henvendelsen kontaktede Faaborg-Midtfyn Kommune miljøvagten ved Dansk Miljørådgivning A/S (herefter "DMR"), som foretog besigtigelse af ejendommen samme dag. Af miljøvagtens besigtigelsesnotat fremgår bl.a. følgende:

"Baggrundsinformationer:

Tirsdag den 15. juni 2023 rekvireres DMR miljøvagt i forbindelse med en borgerhenvendelse til Faaborg-Midtfyns Kommune om tagrensning af hendes ejendoms asbesttag på [Adresse2]. Anmelder meldte at firmaet der udførte rensningen har efterladt ejendommens grundareal med asbestrester i form af gråt mudder/snavs og mosrester fra taget. Der er ligeledes fundet rester fra tagrensningen på naboejendommen [Adresse1].

[...]

Ejendommen blev efterfølgende fremvist, hvor miljøvagten kunne konstatere, er der forekommer gråt mudder/snavs rundt på planter, husfacade, grus mm. Det blev ligeledes konstateret gråt mudder på alle huset vinduesrammen samt inde i ejendommens udestue. På taget til ejendommens garage blev der konstateret store mængder gråt mudder/snavs.

Rundt på ejendommen samt naboejendommen blev der fundet grå mosrester fra taget."

Faaborg-Midtfyn Kommune fremsendte herefter en mail til klager den 16. juni 2023, hvori kommunen opfordrede klager til hurtigst muligt at igangsætte en frivillig oprensning.

Den 20. juni 2023 foretog Faaborg-Midtfyn Kommune og DMR endnu en besigtigelse af ejendommen. Af kommunens besigtigelsesnotat fremgår bl.a. følgende:

"Tirsdag d. 20. juni 2023 kl. 12:50 – 13:50 besigtiger jeg [Adresse2] med assistance af den asbestkyndige civilingeniør og miljørådgiver fra DMR, [miljørådgiver]. Formålet var dels at få udtaget prøver til eftervisning af om spild fra tagrensningen indeholder asbest samt at få on-site faglig sparring med en asbestkyndig om hvad der måtte observeres på stedet.

Til stede var grundejer og beboer til [Adresse2]: [grundejer]. Der var ingen at træffe hos de tre omboende, hhv. [Adresse3], [Adresse1] og [Adresse4], hvorfor jeg foretog besigtigelsen i overensstemmelse med § 86 i Miljøbeskyttelsesloven og § 5, stk. 5 samt § 5, stk. 4, pkt. 5 i Retssikkerhedsloven.

Miljørådgiveren udtog 3 prøver hos [Adresse2] til analyse, som blev sendt til hasteanalyse.

Rådgiveren påpegede, at det omfattende spild på jord, planter i bede, vægge, vinduer, ind i udestuen, fliser og sprøjt helt over på hække ind til både [Adresse3] og [Adresse1] tydeligt indikerer, at der ikke er taget de fornødne forholdsregler til at opsamle rensenvæsken efter rensningen. Det er tydeligt, at spildet består af brugt rensenvæske før evt. filtrering.

Jeg tog en række billeder af indtørret støv på planter, på jord i bede, på belægninger inde hos [Adresse2] og af større flager, som var blæst rundt af vinden, herunder ind til [Adresse1] og [Adresse4]. Yderligere tog jeg billede af spild ind gennem hæk til bed hos nr. [Adresse1]. [Grundejer] oplyste, at [klager] tømte en spand ind gennem hækken.

[...]

Det er langt fra alle observationer af spild, der er taget billeder. Fx var skraldespand og fliseareal vest for hovedhuset hos nr. [Adresse2] belagt med støv fra indtørret spild.

I vedlagte pdf (Luftfoto, markering af billeder.pdf) har jeg markeret hvor, de forskellige billeder er taget, samt hvor der har været en større pøl, der er indtørret og hvor størstedelen af flagerne vurderes at stamme fra.

I vedlagte pdf (Minimumsomfang af forurening.pdf) har jeg markeret, hvor vi på baggrund af besigtigelsen, har observeret enten flager eller direkte spild. Det skal anses som et forventet minimumsomfang."

Notatet indeholder følgende to bilag:

"Notat - Besigtigelse, [Adresse2] og omboende d. [Adresse4]. juni 2023 kl 1250 - 1350 - Luftfoto, markering af billeder"

Og

"Notat - Besigtigelse, [Adresse2] og omboende d. [Adresse4]. juni 2023 kl 1250 - 1350 - Minimumsomfang af forurening"

I forbindelse med besigtigelsen, blev der indsamlet tre prøver til analyse – P1 *Flage af indtørret gråt slam på terræn, i bed ved sydvendt facade*, P2 *Gråt slam/støv på plante under udhæng, bed ved sydvendt facade*, samt P3 *Aflejret gråt slam på plasttag ved vestvendt gavl*. Der blev ved analyse efterfølgende den 21. juni 2023 påvist indhold af asbest i alle tre prøver.

Faaborg-Midtfyn Kommune meddelte herefter den 22. juni 2023 et mundtligt påbud til klager efter jordforureningslovens § 40 om straks at iværksætte undersøgelser til afgrænsning af omfanget af forureningen efter tagrensning på matr.nr. [Matrikelnummer3], på adressen [Adresse2]. Det mundtlige påbud blev den 23. juni 2023 fulgt op af et skriftligt påbud.

På vegne af klager forestod et rådgivningsfirma opfyldelsen af undersøgelsespåbuddet, og Faaborg-Midtfyn Kommune meddelte pr. mail af 10. juli 2023, at undersøgelsespåbuddet ansås for opfyldt i forhold til dets ordlyd. Af mailen fremgår bl.a. følgende:

"Faaborg-Midtfyn Kommune anerkender, at fremsendte lever op til ordlyden af det reviderede oplæg samt det meddelte undersøgelsespåbud. Primært fordi det formulerede påbud ikke rummer vilkår om at opstille scenarier for oprensning (redegøre for tekniske- og økonomiske muligheder for at rense påvirkede arealer op).

Faaborg-Midtfyn Kommune bemærker, at de arealer, hvor kommunen konstaterede spild, skulle anses som en minimumsudbredelse, da vi dermed har konstateret at disse arealer er påvirket af tagrensningen. Kommunen agter

hurtigst muligt at følge op med et varsel om oprensningspåbud, hvor der lægges op til at grave 5-10 cm jord af i de arealer med jord og planter, som der er historik om, har været udsat for spild og hvor belægninger kan være vasket af planter og sten/fliser til jord (med en indbygget margin)."

Ved efterfølgende mail til klager af 13. juli 2023 oplyste Faaborg-Midtfyn Kommune, at kommunen havde accepteret et ønske fra grundejeren af [Adresse2] om at sætte påbudssporet i bero for så vidt angår oprensning i og på jord, idet grundejeren selv ønskede at forestå den fulde oprensning. Kommunen oplyste samtidig, at kommunen forbeholdt sig ret til at genoptage påbudssporet, hvis der ikke skete fremdrift i oprensningen, eller hvis dokumentationen ikke blev vurderet tilstrækkelig.

Ved mail af 21. juli 2023 oplyste klager til Faaborg-Midtfyn Kommune, at klager havde forestået frivillig oprydning på [Adresse2]. Ved mail af 1. september 2023 bekræftede klager, at der tillige var gennemført frivillig oprydning på [Adresse1] og [Adresse4].

Faaborg-Midtfyn Kommune fremsendte herefter den 21. september 2023 en mail til klager indeholdende følgende status på sagen:

"Status for forureningssagen er som følger:

- Vi har modtaget dokumentation for tilstrækkelig oprensning på [Adresse2] samt en lille plet hos [Adresse1] (se vedlagte kopi).
- Region Syddanmark har på baggrund af dokumentationen udtaget de undersøgte arealer af kortlægning.
- [Adresse1] og [Adresse4] efterlades dog fortsat med en V1-kortlagt grund: Der er oplysninger om at asbestholdige flager er samlet op og bortskaffet, men regionen vurderer, at der mangler blandeprøver af jorden, som ikke viser overskridelser af afskæringskriteriet, førend dokumentationen vil være tilstrækkelig.
- Det er Faaborg-Midtfyn Kommunes opfattelse, at den opsamling af flager, som jeres klient har beskrevet, formentlig er tilstrækkelig til, at der ikke længere er asbestforurening, der kan henvises til tagrensningen. Men Region

Syddanmarks kortlægningsafgørelse må vi se som en klokkeklar indikation på, at vi ikke kan lukke sagen uden at forfølge det bekræftet via jordprøver."

2.2 Den påklagede afgørelse

Faaborg-Midtfyn Kommune har den 15. april 2024 med hjemmel i jordforureningslovens § 40 meddelt klager påbud om undersøgelse til afgrænsning af asbestforurening på matr.nr. [Matrikelnummer1] og [Matrikelnummer2], Heden By, Heden, på adresserne [Adresse1] og [Adresse4].

Følgende fremgår af påbuddet:

"Under en besigtigelse den 20. juni 2023 på [Adresse2] konstaterede vi spild efter at [klager] har foretaget tagrensning af asbestholdigt tag, hvor rensesvæsken samlede sig som slam/vandpyt på tilbygningstag. Slammet tørrede ind og dannede porøse flager af asbestholdigt materiale. Disse flager er blæst med vinden til arealer hos både [Adresse1] og [Adresse4]. Se bilag 1.

Flagerne er samlet op, men der resterer en begrænset undersøgelse med få jordprøver førend det kan bekræftes, at der ikke er efterladt restforurening.

[...]

Proportionalitet og succeskriterier

Faaborg-Midtfyn Kommune har efter en frivillig oprensning modtaget tilstrækkelig dokumentation for, at forureningen er renses op hos [Adresse2], som på denne baggrund også af Region Syddanmark er blevet taget ud af kortlægning.

[Klager] har redegjort for opsamling af asbestholdige flager hos [Adresse1] og [Adresse4] og om bortskaffelse af affaldet til godkendt modtager, se bilag 6. [Klager] mangler via jordprøver at dokumentere, at der ikke er efterladt restforurening efter opsamlingen. [Adresse1] og [Adresse4] fastholdes af samme årsag som kortlagt på Vidensniveau 1 af Region Syddanmark.

Faaborg-Midtfyn Kommune har sikret fælles forståelse med Region Syddanmark, om hvilken undersøgelse, der i tilstrækkeligt omfang vil dokumentere, at der ikke er efterladt restforurening hos [Adresse1] og [Adresse4], og som kan henvises til hændelsen. Se bilag 2.

Faaborg-Midtfyn Kommune har af DMR a/s fået oplyst en pris for undersøgelserne på ca. 14.000 kr., hvilket vi vurderer er proportionelt i den konkrete sag.

Det fremgår af oplægget, at Region Syddanmark kræver at den kvantitative analyse af de udtagne prøver viser en koncentration af asbest under 100 mg asbest/kg TS, førend [Adresse1] og [Adresse4] vil kunne udgå af kortlægning. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer ligeledes, at forureningen i jord efter tagrensningen i så fald vil kunne anses som oprenset.”

Af påbuddet fremgår desuden, at Faaborg-Midtfyn Kommune ikke kan afvise, at resultatet af den påbudte undersøgelse kan vise, at forureningen efter tagrensningen ikke er blevet fjernet i tilstrækkeligt omfang, og at der derfor kan blive stillet krav om oprensning.

2.3 Faaborg-Midtfyn Kommunes bemærkninger til klagen

Faaborg-Midtfyn Kommune har den 15. maj 2024 til klagen bemærket, at kommunen har bestræbt sig på at meddele de påbud, som kommunen har vurderet var mindst indgribende over for adressaten. Det er endvidere kommunens vurdering, at det tidligere meddelte undersøgelsespåbud, der vedrørte [Adresse2], ikke begrænser kommunen i efterfølgende at meddele undersøgelsespåbud vedrørende [Adresse1] og [Adresse4].

Faaborg-Midtfyn Kommune har desuden bemærket, at det er kommunens vurdering, at omfanget og karakteren af det asbestholdige spild på ubefæstede arealer er tilstrækkeligt som grundlag for at kunne meddele påbud i henhold til jordforureningslovens § 40. Kommunen påpeger i den forbindelse, at klager har foretaget skønsmæssig oprydning på [Adresse1] og [Adresse4], men at der ikke foreligger dokumentation for, at der ikke er efterladt restforurening. Uanset at kommunen således forventer, at der er foretaget tilstrækkelig oprensning, vil undersøgelsen blive fulgt op med en vurdering af, om der kan meddeles oprensningspåbud, hvis der mod forventning konstateres asbestforurening ved den påbudte prøvetagning. Det er kommunens vurdering, at undersøgelser, som har til formål at dokumentere, at der ikke er efterladt restforurening, ikke kan gøres uden at udtage blandeprøver af bund efter oprydning/oprensning.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, 1. pkt., i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i overensstemmelse hermed i denne klagesag alene fundet anledning til at behandle spørgsmålet om, hvorvidt betingelserne for at meddele påbud efter jordforureningslovens § 40 er opfyldt (afsnit 3.2).

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker i den forbindelse, at nævnet ved afgørelse af 19. december 2025 har taget stilling til spørgsmålet om, hvorvidt der er tale om en jordforurening i jordforureningslovens forstand, for så vidt angår den del af spildet efter tagrensningen, der er sket til ubefæstede arealer, og om klager kan anses for at være forurenere i henhold til jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1.^[4] Det er nævnets vurdering, at der med klagen i nærværende sag ikke er fremkommet nye oplysninger af betydning for vurderingen heraf, hvorfor nævnet ikke finder grundlag for at tage stilling til det af klager anførte herom.

Efter Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering er der ikke med klagen i øvrigt fremkommet forhold, der kan føre til ændringer af Faaborg-Midtfyn Kommunes afgørelse.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det følger af jordforureningslovens § 40, stk. 1, at miljømyndigheden kan påbyde en forurenere, jf. § 41, stk. 3, nr. 1, 1. pkt., at give de oplysninger, som har betydning for vurderingen af afhjælpende eller forebyggende foranstaltninger vedrørende en eventuel forurening. Forurenere kan herunder påbydes at

1. foretage prøveudtagning, analyser og måling af stoffer og lignende med henblik på at klarlægge årsagerne til eller virkningerne af en stedfunden forurening samt forureningens art og omfang og
2. klarlægge, hvordan følgerne af forurening afhjælpes eller forebygges.

Det følger af jordforureningslovens § 40, stk. 2, at hvis vedkommende forurener er omfattet af § 41, stk. 3, nr. 1, 1. pkt., kan påbud efter § 40, stk. 1, meddeles, uanset hvordan en mulig forurening er sket.

Det fremgår af forarbejderne til jordforureningslovens § 40, at det med formuleringen "eventuel forurening" i bestemmelsens stk. 1, 1. pkt. angives, at undersøgelsespåbud kan meddeles, når myndighederne har en begrundet mistanke om, at der er en forurening, der skal undersøges, og at den mulige forurening med overvejende sandsynlighed kan hidrøre fra forurenerens virksomhed eller anlæg.[5]

Det følger af bestemmelsens ordlyd, at de oplysninger, der kan afkræves efter jordforureningslovens § 40, stk. 1, skal have betydning for vurderingen af afhjælpende eller forebyggende foranstaltninger vedrørende den eventuelle forurening. Om omfanget af de oplysninger og undersøgelser, der kan påbydes efter § 40, stk. 1, fremgår i øvrigt følgende af forarbejderne hertil:[6]

"Udover påbud om afgivelse af oplysninger, der umiddelbart er i forurenerens besiddelse, hjemler bestemmelsen påbud om, at forureneren for egen regning skal foretage nærmere undersøgelser m.v. Hermed kan oplysninger om forureningens omfang og karakter, grundvandsforhold o.lign. blive belyst med henblik på stillingtagen til omfanget af den nødvendige oprydning eller andre afværgeforanstaltninger."

En undersøgelse af en forurening skal således give den fornødne klarhed omkring forureningens omfang og de risici, der er forbundet med forureningen, for at kunne udgøre et fyldestgørende grundlag for miljømyndighedens vurdering af, hvorvidt og hvordan en forurening kan påbydes oprenset.

Af bestemmelsens forarbejder fremgår desuden følgende:

"Endvidere skal det bemærkes, at myndigheden ud fra det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip har pligt til at undgå, at undersøgelsespåbud bliver uforholdsmæssigt dyre i forhold til omfanget og arten af den mulige forurening, som forureneren antages at have givet anledning til. (...) I relation til de forvaltningsretlige principper skal det bemærkes, at myndigheden bør overveje om, der er baggrund for at meddele undersøgelsespåbud i flere faser, hvor første undersøgelse har til formål at slå fast, om der er en forurening. (...) Ud fra resultatet af denne indledende undersøgelse kan myndigheden vurdere, om der er grundlag for at meddele et nyt undersøgelsespåbud, som skal have til formål

at afgrænse forureningen mere præcist og således danne grundlag for at vurdere omkostningerne for et efterfølgende oprydningspåbud.”

En forurening kan således ikke kræves (yderligere) undersøgt, hvis udgifterne til undersøgelserne vil være uforholdsmæssige i forhold til de risici, den mulige forurening indebærer.

Det er herudover Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse, at det tillige følger af det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip, at der ikke kan meddeles påbud om undersøgelse af en forurening efter jordforureningslovens § 40, hvis det på forhånd kan udelukkes, at der kan meddeles påbud om oprensning mv. enten efter jordforureningslovens § 41 eller efter miljøbeskyttelseslovens § 69.^[7] En sådan situation kan foreligge enten fordi dette allerede ligger klart, eller fordi det må anses for udelukket, at påbudte undersøgelser vil kunne tilvejebringe den fornødne afklaring.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på baggrund af en samlet vurdering af sagens oplysninger, at betingelserne for at meddele påbud efter jordforureningslovens § 40 er opfyldt i nærværende sag, og nævnet stadfæster derfor Faaborg-Midtfyn Kommunes afgørelse af 15. april 2024.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at påbuddet angår to ejendomme, hvor klager har gennemført en frivillig oprensning af synlig asbestforurening. Der er imidlertid ikke foretaget undersøgelser af jorden, selvom der er sket spild af asbestholdigt materiale i form af slam fra tagrensning samt nedvaskning af flader og planter på ubefæstede arealer. Efter nævnets vurdering foreligger der derfor en begrundet mistanke om, at der kan være jordforurening med asbest på ejendommene, hvilket bør undersøges. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at det meddelte påbud har et meget begrænset omfang, og at det derfor må anses for at være proportionalt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder i øvrigt, at der ikke foreligger retlige forhold eller øvrige omstændigheder i sagen, der på forhånd udelukker, at klager kan meddeles påbud om oprensning af den undersøgte forurening efter jordforureningslovens § 41.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Faaborg-Midtfyn Kommunes afgørelse af 15. april 2024 om påbud om undersøgelse til afgrænsning af asbestforurening på matr.nr. [Matrikelnummer1] og [Matrikelnummer2], Heden By, Heden, på adresserne [Adresse1] og [Adresse4].

Faaborg-Midtfyn Kommune fastsætter en ny frist for påbuddets efterkommelse.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 om forurennet jord.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet som senest ændret ved lov nr. 640 af 11. juni 2024 om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Sagsnr. 23/09315.

[5] Jf. de specielle bemærkninger til § 40 i forslag L183 til Lov om forurennet jord som fremsat den 10. februar 1999.

[6] Jf. de specielle bemærkninger til § 40 i forslag L183 til Lov om forurennet jord som fremsat den 10. februar 1999

[7] Jf. bl.a. Miljø og Fødevareklagenævnets afgørelse af 31. maj 2024 i sagsnr. 22/08894.

Lovområder:

Jordforureningsloven